

Про санітарно-епідемічну ситуацію в області за 12 місяців 2018 року

Впродовж 2018 року на території Чернівецької області, як і в цілому по Україні залишалась напруженою санітарно-епідемічна ситуація.

В області не реєструвались випадки захворювань людей на зоонозні інфекції: орнітоз, сибірську виразку, бруцельоз, туляремію, сказ тощо.

За 12 місяців 2018 року в порівнянні з аналогічним періодом 2017 року спостерігалось стабільне зниження захворюваності на гострі кишкові інфекції.

Знизився рівень захворюваності на гострі кишкові інфекції, викликані як встановленими так і не встановленими збудниками (зниження на 26,18 % та 31,75% відповідно).

Аналогічна ситуація відмічається з захворюваністю на сальмонельозні інфекції (зменшення на 35,87%), на ротавірусний ентерит (на 52,79 %).

Тоді як, спостерігався ріст захворюваності на лептоспіроз (21 випадок в 2018 році, 12 випадків в 2017 році та 7 в 2016 році). По одному випадку зареєстровано на території Герцаївського, Сторожинецького та Сокирянського районів, по 2 випадки у Вижницькому, Заставнівському, Кельменецькому районах. Найвищий показник захворюваності на лептоспіроз зареєстрований на території Кіцманського району та м. Чернівці (4 та 8 випадків відповідно).

Рівень захворюваності на ботулізм відповідає аналогічному періоду минулого року і становить 3 випадки. Захворювання пов'язані з вживанням м'ясних консервованих продуктів домашнього приготування.

В 2018 році року було зареєстровано 7 випадків отруєння грибами в побуті, внаслідок яких постраждало 7 осіб, з них одна дитина. Випадки були зареєстровані в Глибоцькому, Путильському, Кельменецькому та Сторожинецькому районах. Летальних випадків не було.

На території області за 2018 рік було зареєстровано 5 спалахів, з них 4-ри викликані інфекційними збудниками та 1 отруєння невідомою речовиною. Тоді, як у 2017 році було зареєстровано 10 спалахів, з них 9 викликані інфекційними збудниками та 1 отруєння невідомою речовиною.

Під час спалахів в 2018 році постраждало 74 особи, із них 61 дитини, в 2017 році 303 особи, з них 174 дитини.

Спалахи реєструвалися:

- у Вікнянській ЗОШ I-III ступенів Заставнівського району, де постраждало 30 осіб, з них 24 дитини. Основною причиною спалаху встановлено недотримання вимог санітарного законодавства на харчоблоці закладу та використання питної води, яка не відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10. Етіологічним фактором визначено умовно-патогенні ентеробактерії;

- в спортивно-оздоровчому комплексі «Богатир» у м. Вижниця постраждало 14 осіб, з них 10 дітей. Причиною виникнення спалаху встановлено недотримання вимог санітарного законодавства на харчоблоці закладу, етіологічним фактором визначено умовно-патогенна мікрофлора;

- в Хотинському навчально-виховному комплексі, спричиненого ротавірусною інфекцією, шляхом передачі інфекції став контактно-побутовий, постраждало 6 дітей;

- в м. Хотині було зареєстровано 13 захворілих дітей, мешканців Вінницької області (відпочивали в м. Яремче). На зворотньому шляху додому діти захворіли, в результаті чого звернулися за медичною допомогою в Хотинську ЦРЛ, де встановлено діагноз «Ротавірусна інфекція, клінічно»;

- отруєння в с.Банилів-Підгірний Сторожинецького району, де постраждало 11 осіб, з них 9 дітей. Етіологічним фактором групових випадків отруєння ймовірно стала невідома хімічна речовина.

Під час проведених розслідувань Головним управлінням вживались відповідні заходи впливу, а саме: видано 2-а Розпорядження про припинення та функціонування харчоблоків, надано 3 приписи щодо усунення порушень. По факту групового отруєння в с. Банилів-Підгірний, відомості були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Про спалахи та виявлені порушення вимог санітарного законодавства інформовані органи місцевого самоврядування, виконавчої влади та правоохоронні органи.

З метою попередження ускладнень санітарно-епідемічної ситуації в області та для забезпечення виконання функцій Управлінням направлялись відповідні інформації до Чернівецької ОДА, готувались матеріали для заслуховування на засіданнях обласної та місцевих комісій ТЕБ та НС, розпорядження, доручення з усіх проблемних питань, які виникали впродовж року. На виконання яких, працівниками служби проводились моніторингові відвідування, комісійні обстеження об'єктів санітарних заходів.

За звітній період було проведено 2651 захід державного нагляду контролю за дотриманням санітарного законодавства проти 2810 в 2017 році.

Порушення санітарного законодавства виявлялись на 1256-ти об'єктах, що складає 38,6% від загальної кількості перевірених об'єктів, проти 1328 об'єктів у 2017 році, що складало 47,3%.

За результатами проведених комісійних обстежень виявлено порушень санітарного законодавства на 52,6% об'єктів, а саме: 52,5% - на об'єктах централізованого водопостачання, 20,6% - в закладах дошкільної освіти, 34,3% в закладах загальної середньої освіти, 27% - в закладах оздоровлення та відпочинку для дітей.

Основні порушення, які залишаються не вирішеними протягом багатьох років: не відповідність санітарно-гігієнічним вимогам по площі та набору приміщень 28 (4,0%) закладів: дошкільних – 10 (4,1%), загальноосвітніх-18 (4,3%); відсутність централізованого або локального питного водопостачання у 17 навчально-виховних закладах області: 2 ДНЗ і 8 ЗОНЗ Вижицького району, по 1 ДНЗ Кіцманського, Сокирянського районів і м.Чернівці, 2 ЗОНЗ в Путильському районі та по 1 ЗОНЗ у Герцаївському і Хотинському районах. Також, в області є 3 заклади, які використовують привізну воду - ДНЗ №39 м. Чернівці та 2 ЗОНЗ Путильського району.

В області функціонують 16 навчально-виховних закладів, які не каналізовані: 4 ДНЗ Кіцманського району та 12 ЗОНЗ (9 - у Вижницькому, 2 – Путильському та 1 в Хотинському районах).

Крім того, на об'єктах виявлялися і інші порушення вимог діючого законодавства: приміщення потребують проведення капітальних та поточних ремонтів із заміною водопровідних та каналізаційних мереж; проведення ремонтних робіт діючої припливно-витяжної вентиляції або її встановлення; відсутність гарячої проточної води; недостатня забезпеченість закладів холодильним та технологічним обладнанням; поточність приготування сирової та готової харчової продукції; не дотримується товарне сусідство при зберіганні харчових продуктів; відсутність добових проб; не виконуються норми харчування по основних видах продуктів; відсутність або не своєчасність проходження медичних оглядів працівниками харчоблоків; недостатня забезпеченість дезінфікуючими засобами;

Також виявлялась низка інших порушень, які усувались впродовж проведення позапланового заходу.

Протягом оздоровчої кампанії в області працювало 180 закладів оздоровлення та відпочинку з них: 11 позаміських таборів, 7 наметових, 89 пришкільних денного перебування, 1 заклад санаторного типу, 68 мовних та 4 табори праці та відпочинку.

До початку та під час проведення оздоровчої кампанії фахівцями Держпродспоживслужби проводились комісійні обстеження за рішенням органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, а також за заявами керівників закладів оздоровлення та відпочинку щодо дотримання вимог санітарного законодавства.

Всього впродовж оздоровчої кампанії було проведено 148 обстежень: у 51 позаміських оздоровчих таборів, 12 наметових таборів та 85 пришкільних таборів.

Встановлено порушення вимог санітарного законодавства в 40 закладах (27%), а саме: в 29 пришкільних таборах, у 10-ти стаціонарних та 1 наметовому. Фіксувались ідентичні порушення що й у навчально-виховних закладах.

Питання підготовки до літньої оздоровчої кампанії, під час її проведення та за підсумками були заслухані на засіданнях обласної Координаційної Ради з питань оздоровлення при Чернівецькій ОДА.

Крім того, в межах повноважень в період купального сезону 2018 року було забезпечено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за місцями масового відпочинку населення на водних об'єктах (пляжах), здійснювався контроль щодо якості води та ґрунту. На території області було визначено 6 місць масового відпочинку населення на водних об'єктах.

Одним із важливих питань є забезпечення населення питною водою гарантованої якості. Протягом минулого року охоплено обстеженнями всі об'єкти централізованого водопостачання області (комунальні, сільські та відомчі водопроводи), окрім відомчого водопроводу смт.Лужани МПД ДП «Укрспирт» Кіцманського району. Частина порушень, яка була виявлена у

2017-2018 роках усунена. Однак, залишаються не усуненими наступні порушення: не розроблені проекти зон санітарної охорони джерел водопостачання на комунальних водопроводах смт. Глибока, Кельменці та в містах Заставна, Сокиряни та Новодністровськ; потребують часткової заміни огорожі санітарно-захисної зони на комунальних водопроводах м.Герца, смт.Кельменці (навколо водонапірної башти), відомчого водопроводу с.Вороновиця (Кельменецького району); потребують часткової заміни водопровідні мережі на комунальних водопроводах в містах Заставна, Кіцмань, Сокиряни, Чернівці та смт.Кельменці; потребують проведення поточного ремонту приміщення на водопроводах смт.Берегомет КП«Криниця», Кельменці, с.Мошанець Кельменецького району, м.Новоселиця та КП «Чернівці-водоканал»; не дотримується зона санітарної охорони джерела на водопроводах в містах Вижниця, Герца, Новоселиця та смт. Берегомет; не проведена реконструкція променевого водозабору та необладнана хлораторна на комунальному водопроводі смт.Глибока; зношена бактерицидна лампа (ресурс – використаний) на сільському водопроводі смт. Берегомет.

Одним із найважливіших порушень залишається відсутність відомчих лабораторій на водопроводах, що не дає можливості в повній мірі контролювати якість і безпечність питної води, яка подається населенню, відповідно до ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Крім того, спеціалістами було охоплено моніторинговими обстеженнями 513 громадських криниць, що становить 54,7% від загальної кількості. За результатами яких на 344 (67%) виявлялись наступні порушення: відсутні санітарні паспорти на джерела водопостачання, огорожі, підставки для відер та відра, зруйновані відмостки навколо джерела. Також балансоутримувачами ігноруються санітарні вимоги щодо періодичності проведення лабораторного контролю безпечності та якості питної води.

В рамках проведення державного моніторингу на об'єктах нагляду у сфері дотримання санітарного законодавства Головним управлінням проводились лабораторно-інструментальні дослідження.

В навчально-виховних закладах було досліджено 235 проб води питної на мікробіологічні та фізико-хімічні показники, з яких, 60 (25,5%) проб не відповідають нормативам по фізико-хімічних показникам, а саме: найвищий відсоток по перевищенню вмісту нітратів у питній воді джерел водопостачання в Заставнівському (72%) та Новоселицькому (26%) районах; вище нормативів вміст амонію в питній воді в закладах Кельменецького районів (36,3%); перманганатна окислюваність - в Кельменецькому (63%) та Герцаївському (61%) районах. Також з 235 досліджених проб питної води у 123 (52,3%) пробах встановлена не відповідність по мікробіологічних показниках, найвищий відсоток відхилень встановлено у Путильському (85) та Хотинському (84) районах.

Проведено досліджень 4455 змивів на санітарно-показову мікрофлору на харчоблоках навчально-виховних та оздоровчих закладів, з них у 318 (7,1%) виявлено бактерії групи кишкової палички. Найбільше не відповідно-

стей нормативам виявлено в Сокирянському та Кіцманському районах (15% та 13,6% відповідно).

Досліджено 445 проб на бактеріальне забруднення готових страв, в яких у 23 (5,1%) пробах виявлено невідповідність. Найвищий відсоток відхилень виявлено в Сокирянському (11,1%) та Заставнівському (8,0) районах.

Досліджено 260 проб на калорійність, в яких виявлено відхилення у 1 пробі (0,3%) в оздоровчому таборі Заставнівського району.

Також проведено дослідження фізичних факторів середовища життєдіяльності людини у 195 НВЗ (по 684 заміри мікроклімату, освітленості, гамма-випромінювання та 105 замірів рівня шуму).

Невідповідність встановлено в 90 замірах мікроклімату, в 97 - по рівню освітленості та в 6 - по замірах рівня шуму. Найвищий відсоток відхилень по рівню освітленості встановлено в Сторожинецькому (23,9) та Вижницькому (22,2) районах. При проведенні замірів рівнів шуму в комп'ютерних класах закладів загальної середньої освіти вище середньообласного перевищення встановлено в закладах Сокирянського району (15,3%). Відхилення при проведенні досліджень мікроклімату практично рівномірні в усіх закладах.

За результатами проведених досліджень 118 проб питної води з об'єктів централізованого водопостачання, відхилення встановлено в 50 (42,4%) пробах по санітарно-хімічних показниках, а саме: перевищення по жорсткості на комунальних водогонах міст Сокиряни, Новоселиця, Кіцмань, Герца та смт.Неполоківці Кіцманського району; на відомчих водогонах сіл Мошанець, Вороновиця Кельменецького району і сільських – села Хрещатик та смт. Кострижівка Заставнівського району; по азотовмісним речовинам (аміак, нітрити та нітрати) на комунальних водогонах міст Сокиряни, Новодністровськ та відомчих – сіл Зелена та Бернево; по перманганатній окислюваності на комунальних водогонах міст Сокиряни та Новодністровськ, смт. Глибока та Кельменці, відомчих - сіл Мошанець, Вороновиця, Зелена, Бернево; по органолептичним показникам на комунальних водопроводах м.Сокиряни, смт. Глибока та Путила.

Перевищення середньообласного показника по санітарно-хімічних показниках виявлялось на комунальних водогонах міст Герца, Новоселиця, Сокиряни, смт. Глибока, Путила, Неполоківці, відомчих - сіл Мошанець, Вороновиця, Зелена, Бернево, сільських водопроводах села Хрещатик та смт. Кострижівка.

Відхилення по мікробіологічних показниках встановлено в 56 (47,5%) пробах, вище середньообласного на комунальних водогонах міст Вижниця, Герца, смт.Кельменці, відомчих - сіл Мошанець, Вороновиця, Зелена, Бернево, сільських - смт. Берегомет Вижницького району, сіл Погорилівка, Хрещатик та смт. Кострижівка.

Лише на комунальних водопроводах міст Заставна, Сторожинець та Чернівці питна вода відповідала вимогам ДСанПНУ.

Також проводились дослідження 30 проб води з пунктів розливу 4-х виробників, що розташовані в м. Чернівці, за результатами яких вода відповідала діючим вимогам.

За звітній період з об'єктів децентралізованого водопостачання проведено дослідження 513 проб питної води на мікробіологічні та санітарно-хімічні показники, з яких: 143 проби (27,9%) не відповідали нормативам по санітарно-хімічним та 466 проб (90,8%) по мікробіологічним показникам.

Найвищий відсоток відхилень по мікробіологічних показниках виявлявся в Заставнівському та Хотинському районах - 100 та м. Чернівці – 96,3, найнижчий - 73,5 в Глибоцькому районі.

По санітарно-хімічних показниках вище середньообласного показники відхилень у Заставнівському і Сокирянському (54,8% і 44,1% відповідно), найнижчі показники відхилень у Глибоцькому - 9,1% районі. Лише в Путільському та Вижницькому районах вода питна з громадських криниць відповідала по санітарно-хімічних показниках.

Також здійснювався моніторинг якості води водоймищ, досліджено 16 проб, відхилення виявлялись у 3 пробах (18,8%) по фізико-хімічних та 5 (31,3%) - по мікробіологічних показниках.

За виявлені порушення надано 22 приписи, видано 2 розпорядження, накладено 2 штрафи. Крім того, про виявлені порушення та результати лабораторних досліджень інформовано керівників підприємств, закладів освіти та структурні підрозділи районних державних адміністрацій, Чернівецької, Новодністровської міських рад, голів ОТГ та сільських рад.

Протягом звітного періоду активно проводилась санітарно-освітня та роз'яснювальна робота серед населення області, а саме: проведено 65 виступів по радіо, 13 – по телебаченню, надруковано 134 статті в місцевих газетах, видано 293 санітарні бюлетні та 153 інформацій розташовано на офіційних WEB-сайтах. Також було проведено 1026 семінарів, нарад, бесід з питань дотримання вимог санітарного законодавства та підготовлено 365 найбільш актуальних виступів, статей, інтерв'ю тощо в ЗМІ у сфері санітарного законодавства.